

faste Regler er der jo ikke her — at det er de ikke-kontante Poster, der indføres i Journalen, og de kontante Poster, der indføres i Kassebogen, saaledes at naar man stiller de to sammen, er man i Stand til at danne sig et fuldstændigt Billede af Forretningen, der saa paa de forskjellige Konti overføres i Hovedbogen. Men det, som er Meningen baade i det ene og andet Tilfælde er det, at finde deres Udtryk i Tal. Hvis jeg retteligen forstaar § 3, er dette ikke Meningen med Dagbogen. Den har mere Overensstemmelse med det, man i det nautiske Sprog kalder Bogbogen eller Skibsjournalen, der er en Slags Krønike eller Beretning om, hvad der passerer paa Skibet. Dette kan nu i og for sig være overmaade naturligt paa et Skib, hvor man blandt Andet ikke har Andet at bestille, og hvor de forskjellige Ting, der vedrøre Navigationen og Seiladsen, kunne være meget ønskelige at faae oplyste, og de blive ikke oplyste paa nogen anden Maade end ved Indførelse i Journalen. Anderledes stiller det sig jo imidlertid med Hensyn til Handelsvirksomheden. Der har man for det Første saare liden Tid og Velighed til at føre en saadan Saga, og dertil kommer, at de allerfleste Ting, som foregaa, finde deres Udtryk gennem en Mangfoldighed af Dokumenter, som vexles i saa Henseende: Breve, Sluttedler, Telegrammer, Certepartier, Konossementer, Bexler, Kwitteringer o. s. v. Jeg kan derfor ikke skjønne, at der er nogen videre Brug for denne Bestemmelse, og jeg kan her bemærke, at jeg har konfereret med kyndige Kjøbmænd, som ogsaa have udtalt, at dette vilde være en meget besværlig Sag, uden at de kunde indse, hvad Nytte det vilde gjøre. Jeg skal dertil endnu sige, at der er en Regel i § 9 om, at samtlige disse Bilag skulle opbevares ligesaa længe som Bøgerne. — Hvad dernæst nu angaar det, som jeg vilde kalde den lille Bogføring, som findes omtalt i § 2 andet Stykke, da kan jeg ikke se Andet, end at den har faaet en meget stedmoderlig Behandling. I det Hele taget forekommer det mig, at Ufsattelsen af Lovforslaget har en noget storborgerlig Karakter. Jeg tror, at det vilde være ønskeligt, at der blev givet selvstændige Regler ogsaa for den lille Bogføring. Jeg tror saa meget mere dette, som netop de Folk, hvem man paalægger denne Forpligtelse, i Almindelighed kun i sørgelig ringe Grad ere inde i Bogføringsprinciper og derfor saa meget mere kunde trænge til at faae ren Bested i saa Henseende. De Folk, som drive den store Handel, har i Forveien vide Bested i saa Henseende. Jeg skal her tillade mig at henstille, om det ikke kunde være

ønskeligt, at der blev udarbejdet en Veiledning, som blev udleveret samtidigt med hvert Borgerstabs og Næringsbevis, altsaa specielt for den lille Bogføring, saaledes at de Baa-gjældende derved fik at vide, at de vare pligtige til at føre et saadan Regnskab og tillige komme til at gjøre sig bekendte med i alt Fald de første Principer for Handelsbøgers Førelse. Jeg tror, som jeg vistnok allerede har berørt, at naar man indskrænker Fordringerne saaledes, som de ere indskrænkede i § 2, vil det i og for sig være fuldt berettiget at stille en saadan Fordring til alle de Folk, der overhovedet ville optræde som Handlende, hvad enten de ere Handlende alene, eller de tillige ere Haandværkere. Det er ikke Mere, end hvad enhver ordentlig Mand er pligtig til at gjøre — man kunde maasse endog sige i sine rent private Affærer. Det forekommer mig derfor naturligt at opstille Hovedgrupperne paa den af mig nævnte Maade, saaledes at man havde en Hovedgruppe for fuldstændigt Bogholderi, som omfattede Grosserere, Kjøbmænd, Vexlerere og Bankiers og af den anden Art Virksomhed Entreprenører og Fabrikanter; dernæst en anden Gruppe med mindre Bogholderipligt for mindre Handlende, navnlig Detaillister og Haandværkere, og endelig en tredje Gruppe, som skulde udenfor Bogføringspligten, nemlig Folk som Høkere, og hvad dermed maatte sættes i Klasse, og tillige lignende ganske smaa Haandværkere. Jeg har den Anskuelse, skjøndt jeg ikke tør bestrænge mig som Talsmand for de Anskuelse, som ere raadende her i Folkethinget, at det ikke vil kunne lade sig gjøre her at gennemføre Fordringen i det Omfang, hvori Lovforslaget tilsigter at gjøre det. Efter den Skjæbne, som Lovforslaget om Handelsregistre vistnok kan imødesee, turde dette være en temmelig nærliggende Slutning. Paa den anden Side vil jeg udtale, at der vistnok er ganske betydelig Trang til en fornuftig Reform med Hensyn til Bogføringspligten, og hvis man kan træffe saadanne Regler, som Befolkningen nu nogenlunde er i Stand til atmagte, og som tillige kunde arbejde de Næringsdrivende op til større Dygtighed og større Indsigt paa dette Omraade, vilde det vistnok være i høi Grad ønskeligt.

G. F. Varsen: Jeg vil tillade mig nogle ganske faa Bemærkninger med Hensyn til det Punkt, som jo aabenbart er det vanskeligste her i dette Lovforslag, nemlig den Grændse, der skulde drages mellem dem, der ere forpligtede til at føre Handelsbøger og dem, der ikke ere det. Hvad der her foreslaas, er — jeg er i den Henseende af